

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ГЕПАТОПРОТЕКТОРІВ У ЧОТИРЬОХ ВИПУСКАХ ДЕРЖАВНОГО ФОРМУЛЯРА ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

В.П.Попович

Національний медичний університет
імені О.О.Богомольця
Київ, Україна

У статті висвітлені результати вивчення асортименту торгових назв гепатопротекторів у чотирьох випусках Державного формуляра лікарських засобів з точки зору його оновлення.

Ключові слова: гепатопротектори, Державний формуляр лікарських засобів (перший-четвертий випуски), оновлення асортименту.

Вступ

Рациональна фармакотерапія хвороб печінки вимагає надання пацієнтам лікарського забезпечення відповідно до клінічних протоколів при мінімальних витратах як самих пацієнтів, так і суспільства. Цьому сприяють лікарські формуляри трьох рівнів (державного, регіонального і локального), тобто переліки зареєстрованих в Україні лікарських засобів (ЛЗ), що включають ЛЗ з доведеною ефективністю, допустимим рівнем безпеки, використання яких є економічно прийнятним. Ураховуючи щорічний перегляд та оновлення Державного формуляра ЛЗ (ДФ ЛЗ), важливим, на нашу думку, є аналіз рішень стосовно переліку включених / виключених гепатопротекторних ЛЗ до / з ДФ ЛЗ.

Варто зазначити, що І.О.Федяк та співавт. здійснили аналіз наявності гепатопротекторів у переліку ЛЗ безрецептурного випуску, першому і другому випусках ДФ ЛЗ і двох Національних переліках основних ЛЗ України [5]. Проте автори не враховували те, що починаючи з другого випуску ДФ ЛЗ до гепатопротекторів крім АТХ-підгрупи А05В також відносяться ЛЗ з підгрупи А05А — кислота урсоеоксихолієва та препарати екстракту артишока.

Метою дослідження був аналіз динаміки асортименту гепатопротекторів (за торговими назвами — ТН) у чотирьох випусках ДФ ЛЗ.

Матеріали та методи дослідження

В якості об'єктів дослідження виступили: параграф 3.4.2. Гепатотропні препарати ДФ ЛЗ першого випуску, підрозділи 3.7. Гепатопротектори ДФ ЛЗ другого-четвертого випусків [1-4]. У процесі дослідження використаний контент-аналіз та статистична обробка даних.

Результати дослідження та їх обговорення

Встановлено (табл. 1), що в ДФ ЛЗ першого випуску було внесено 27 ТН 5 міжнародних непатентованих назв (МНН) гепатопротекторів. При цьому кислота урсоеоксихолієва у першому випуску формуляра була віднесена до параграфу 3.4.1. Засоби, що застосовуються при біліарній патології.

У другому випуску ДФ ЛЗ до підрозділу 3.7. Гепатопротектори вже було включено 40 ТН досліджуваних ЛЗ 7 МНН. При цьому до нього були внесені ЛЗ А05АА02 Кислота урсоеоксихолієва та А05АХ10 Екстракт артишока. Третій випуск містив найбільше (60) ТН 7 МНН гепатопротекторів. До четвертого випуску внесено дещо менше гепатопротекторів, а саме 52 ТН 7 МНН. При цьому менше третини ТН гепатопротекторів у досліджуваних випусках ДФ ЛЗ були вітчизняного виробництва, а саме: у першому випуску — 25,9%, у другому — 30,0%, у третьому — 28,3%, у четвертому — 30,8%.

Порівняльний аналіз асортименту формулярних гепатопротекторів

№ з.п.	Назва торгової марки	Виробник, країна	ДФ ЛЗ, випуск			
			1	2	3	4
A05AA02 Кислота урсоеоксихолева						
1	Урсохол	ФФ «Дарниця», Київ		+	+	+
2	пмс-Урсодіол	Фармасайнс Інк., Канада			+	+
3	Урсолізін 150 мг	МітімС.р.л., Італія		+	+	+
4	Урсолізін 300 мг			+	+	+
5	Урсосан	Про.Мед. ЦС Прага а.г., Чеська Республіка		+	+	+
6	Урсосан®			+		
7	Урсофальк	Др. ФалькФарма ГмБХ / Віфор АГ ЦвайнідерлассунгМедіхеми Етгінген, Німеччина / Швей- царія		+	+	+
8	Холудексан	Сігма Фармасьютікал Індас- тріз, Єгипет			+	+
*кислота урсоеоксихолева у ДФ ЛЗ випуск перший віднесена до параграфа 3.4.1. Засоби, що застосовуються при біліарній патології						
A05BA03 Силімарин						
9	Гепарсил	ТОВ «Стиролбіофарм», Гор- лівка	+	+	+	+
10	Дарсил	ФФ «Дарниця», Київ	+	+	+	+
11	Силібор	ФК «Здоров'я», Харків	+	+	+	+
12	Силібор 35	ФК «Здоров'я», Харків / ТОВ «Фармекс Груп», Бо- риспіль	+	+	+	+
13	Силібормакс				+	+
14	Силібор форте				+	+
15	Гепалекс	Салютас Фарма ГмБХ, Німеч- чина, підприємство компанії Сандоз, Німеччина			+	
16	Карсил®	АТ «Софарма», Болгарія	+	+	+	+
17	Карсил® форте				+	
18	Карсил®				+	+
19	Карсил® форте					+
20	Легалон 70	МадаусГмБХ / Мадаус ГмБХ, Німеччина / Німеччина	+	+	+	+
21	Легалон 140			+	+	+

22	Легалон SIL	Мадаус ГмбХ / Вассербургер Арцнейміттельверк ГмбХ, Німеччина / Німеччина					+
23	СилімаринГексал®	«Salutas Pharma GmbH» підприємство компанії «Hexal AG», Німеччина	+	+	+		
24	Силімарол «Herbapol»	Poznan Herbal Company S.A., Польща	+	+			
25	СилімаринСандоз®	Салютас Фарма ГмбХ, Німеччина, підприємство компанії Сандоз / Клоке Верпакунгс-Сервіс ГмбХ, Німеччина / Німеччина				+	+
26	Силімарол	Познанський завод лікарських трав «Гербаполь» А.Т., Польща				+	+
A05BA01 Аргінін глутамат							
27	Глутаргін	ФК «Здоров'я», Харків	+	+	+	+	
28	Глутаргіналкоклін					+	+
A05BA06 Орнітин							
29	Гепа-мерц	«Merz Pharma GmbH & Co. KGaA» для «Merz Pharmaceuticals GmbH», Німеччина	+	+	+		
30	Орнітокс	Ікс Ель Лабораторіес Пвт Лімітед / ЕфДіСі Лімітед, Індія / Індія				+	+
31	Орнітокс	Теміс Медикаре Лімітед / Венус Ремедіс Лімітед / Напрод Лайф Саінсис Пвт. Лтд., Індія / Індія / Індія				+	+
A05B A53 Силімарин (комбінації)							
32	Гепабене	Меркле ГмбХ, Німеччина	+	+	+	+	
33	Левасил	Мікро Лабс Лімітед, Індія	+	+	+	+	
34	Симепар	Мефа Лтд., Швейцарія	+	+	+	+	
35	Симепар™	Мефа ЛС / Унтерзухунгсінститут Хеппелер, Швейцарія / Німеччина				+	+
A05BA50 Різні препарати							
36	Антраль*	Фармак, Київ	+				

37	Ліолів	ЗАТ «Біолік», Харків	+	+	+	+
38	Ессенціале® Н	АТ «Галичфарм», Львів				+
39	Енерлів®	Р.П.Шерер ГмбХ&Ко. КГ / Берлін-Хемі АГ (Менаріні Груп) Каталент Німеччина ШорндорфГмбХ, Німеччина / Німеччина / Німеччина	+	+	+	+
40	Ессенціале® Н	Ей. Наттерманненд СайГмбХ, Німеччина	+	+	+	+
41	Ессенціале® форте Н		+	+	+	+
42	Лівенціале	Белко Фарма, Індія	+	+	+	+
43	Лівенціале форте		+	+	+	+
44	Ессел® форте	Наброс Фарма Пвт. Лтд., Індія	+	+	+	+
45	Есслівер форте		+	+	+	+
46	Есслівер форте®				+	+
47	Ліволін форте	Мега Лайфсайенсіз Лтд, Таїланд	+	+	+	+
48	Ліволакт	ТОВ «НВП «Аріанда», Одеса			+	
49	Лецитин	«Pharmetics Inc.», Канада	+	+	+	
50	Цитраргінін®	«Laphal Industria» для «Zambon France», Франція	+	+	+	
51	Гепаркомпози-тум	Biologische Heilmittel Heel GmbH, Німеччина	+	+	+	
52	Тіотриазолін	АТ «Галичфарм», Львів		+	+	
53	Тіотриазолін	АТ «Галичфарм», Львів / ВАТ «Київмедпрепарат», Київ			+	
54	Тіотриазолін	ВАТ «Київмедпрепарат», Київ		+	+	+
55	Тіотриазолін	ЗАТ «Лекхім-Харків», Харків		+	+	+
A05AX10 Екстракт артишока						
56	Артишока екстракт-Здоров'я	ФК «Здоров'я», Харків			+	+
57	Артишок-Астрафарм	ТОВ «Астрафарм», Вишневе		+	+	+
58	Артіхол	ВАТ «Київський вітамінний завод», Київ		+	+	+
59	Артишока екстракт Гексал®	Салютас Фарма ГмбХ, Німеччина, підприємство компанії Гексал АГ, Німеччина		+	+	+

60	Білікур	Салютас Фарма ГмбХ, Німеччина, підприємство компанії Сандоз, Німеччина			+	+
61	Гепабель	Брюфармекспортс.п.р.л., Бельгія		+	+	+
62	Гепар-пос	Урсафарм Арцнайміттель ГмбХ і Ко. КГ, Німеччина			+	+
63	Гепафітол®	Сентрал Фармасьютикал Джойнт Сток Компані №25, В'єтнам			+	+
64	Гепацинар	Фітофарм Кленка С.А., Польща			+	+
65	Хофітол	Лабораторії Роза-Фітофарма, Франція			+	+
66	Цинарікс	Фармацевтише Фабрік Монтавіт ГмбХ, Австрія		+	+	+
Усього			27	40	60	52
Примітки: * — Антраль у наступних випусках ДФ ЛЗ віднесений до параграфу 5.2.12. Інші засоби, що застосовуються в наркології.						

Для визначення зміни асортименту гепатопротекторів був використаний коефіцієнт оновлення асортименту (K_{OH}), який обчислювали за формулою:

$$K_{OH} = (H - B) / П,$$

де H — кількість ТН гепатопротекторів, які включені до певного випуску ДФ ЛЗ;

B — кількість ТН гепатопротекторів, які виключені з цього випуску ДФ ЛЗ порівняно з попереднім або прийнятим за базовий;

$П$ — кількість ТН гепатопротекторів у попередньому або прийнятому за базовий випуск ДФ ЛЗ.

У результаті встановлено, що базові коефіцієнти оновлення асортименту гепатопротекторів у випусках ДФ ЛЗ перевищували одиницю (у третьому випуску — двійку) і склали відповідно — 1,44, 2,15 та 1,63. Щодо ланцюгових коефіцієнтів оновлення, то їх динаміка характеризувалася такими показниками — 1,44, 1,45 та 0,68, тобто в другому і третьому випусках ДФ ЛЗ спостерігалось майже півтора-разове зростання асортименту порівняно з попередніми, а в четвертому — значне зниження.

Зазначене пояснюється насамперед вилученням ЛЗ, що не були зареєстровані в Україні станом на 01.09.11 р., а також ЛЗ, що не відповідали сучасним підходам та об'єктивним критеріям включення їх до ДФ ЛЗ.

Таким чином, до четвертого випуску ДФ включено гепатопротектори з доведеною ефективністю, безпекою, вибір яких базувався на даних первинних, вторинних, третинних джерел наукової інформації у відповідності до засад доказової медицини.

Висновки

1. На підставі порівняльного аналізу переліку торгових назв гепатопротекторів Державного формуляра лікарських засобів першого-четвертого випусків встановлено, що базові коефіцієнти оновлення їх асортименту склали відповідно — 1,44, 2,15 та 1,63, а ланцюгові 1,44, 1,45 та 0,68, тобто в другому і третьому випусках ДФ ЛЗ спостерігалось майже півтораразове зростання асортименту порівняно з попередніми, а в четвертому — значне зниження.

2. Показано, що асортимент гепатопротекторів, внесених до четвертого випуску Державного формуляра лікарських засобів, дає лікарям реальну можливість надання якісної фармакотерапії з урахуванням клінічного та економічного стану кожного пацієнта.

Література

1. Державний формуляр лікарських засобів. Випуск перший [Електронний ресурс]. — К.: ДП «Державний фармакологічний центр» МОЗ України, 2009.
2. Державний формуляр лікарських засобів. Випуск другий [Електронний ресурс]. — К.: ДП «Державний фармакологічний центр» МОЗ України, 2010. — С. 149-153. — Режим доступу: <http://www.pharma-center.kiev.ua/view/formylar>.
3. Державний формуляр лікарських засобів. Випуск третій [Електронний ресурс]. — К.: ДП «Державний фармакологічний центр» МОЗ України, 2011. — С. 151-155. — Режим доступу: <http://www.pharma-center.kiev.ua/view/formylar>.
4. Державний формуляр лікарських засобів. Випуск четвертий [Електронний ресурс]. — К.: ДП «Державний фармакологічний центр» МОЗ України, 2012. — С. 225-232. — Режим доступу: <http://www.pharma-center.kiev.ua/view/formylar>.
5. Федяк І.О. Результати дослідження доцільності включення гепатопротекторів у формулярний перелік методом експертної оцінки / І.О.Федяк, А.С.Немченко, Ю.В.Корж // Ліки України. — 2011. — №3 (149). — С. 110-114.

В.П.Попович. Сравнительный анализ ассортимента гепатопротекторов в четырех выпусках Государственного формуляра лекарственных средств. Киев, Украина.

Ключевые слова: гепатопротекторы, Государственный формуляр лекарственных средств (первый-четвертый выпуски), обновление ассортимента.

В статье отражены результаты изучения ассортимента торговых названий гепатопротекторов в четырех выпусках Государственного формуляра лекарственных средств с точки зрения его обновления.

V.P.Popovych. Comparative analysis of the range hepatoprotectors in the four editions of the State formular of medications. Kyiv, Ukraine.

Key words: hepatoprotectors, State formular of medications (first to fourth issue), update the range.

The results of the study of trade names hepatoprotectors in four editions of the State formular of medications in terms of updating displayed in the article.